

PAELLA VOOR VIJF

Een volks toneelspel in drie bedrijven en een epiloog

door

FRANK DECKERS

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V. – 2000 Antwerpen

Tel: 03 366 44 00

E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **PAELLA VOOR VIJF** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **FRANK DECKERS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot D/2025/0220/053
ISBN 9789038518244

Copyright: © 2025 Toneelfonds J. Janssens bv

Internet: www.toneelfonds.be
E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Tekst- en datamining voor gebruik en training van kunstmatige intelligentie is uitdrukkelijk niet toegestaan. All rights reserved, including those for tekst- and datamining for AI training and similar technologies

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij **TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen**

Telefoon 03 366 44 00

Website: www.toneelfonds.be

Email: rechten@toneelfonds.be

IBAN: BE37 3631 4081 3728 BIC: BBRUBEBB

Geen enkele andere instantie dan TONEELFONDS JANSSENS heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering:

Aankoop van minimaal 6 tekstboekjes bij de uitgever.

Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be.

Zie ook de brief, welke u bij aankoop van de scripts heeft ontvangen (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of informeer ons via de mail/per post. Bij vragen kunt u bij ons informeren. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens. Eventueel extra voorstellingen dienen uiterlijk 1 dag voor de dag van de opvoering te worden aangegeven.

U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Aanvraag vergunning tot HER-opvoering(en):

1. Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be of via de mail/per post met uw gegevens naar Toneelfonds Janssens. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens

2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen vier weken voorafgaand aan de voorstelling. Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten NEDERLAND: I.B.V.A. HOLLAND BV, afd. Auteursrechten, Postbus 363, 1800 AJ Alkmaar Telefoon (072) 5112135 – info@ibva.nl. Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONAGES

(3 dames – 3 heren)

TOM, een licht gehandicapte man, 50 jaar.

JACQUELINE, zijn dominante moeder, 75 jaar.

NATASCHA, zijn manzieke halfzus, 50 jaar.

INNEKE, dochter van Natascha, 25 jaar.

JAN, zijn stiefvader, 70 jaar.

BRUNO, werkgever van Natascha en vriend van Tom.

DECOR

Een rommelige, slecht onderhouden huiskamer. Een tafel met stoelen, een salonnetje, ergens nog een klein tafeltje met stoel (de plaats van Tom) en een kastje. Ergens prominent een tv-toestel. Verdere aankleding naar eigen inzicht en middelen.

TAAL

De tekst werd geschreven met het Antwerps dialect in gedachten. Gezien het volkse karakter van het stuk is het aangewezen de tekst aan te passen aan uw plaatselijk dialect.

EERSTE BEDRIJF

(Tom zit aan een tafeltje met een oude Nerostrip. Terwijl hij hem doorbladert, schiet hij regelmatig in de lach. Op zijn tafeltje staat een radiootje, en een wekker. Er liggen tijdschriften en een potje fluostiften. Ook is er een kastje met zelfgemaakte tekeningen en schilderijtjes. Verf, kleurpotloden, enz. Er zijn ook enkele oude fotoboeken aanwezig. Jacqueline komt binnen, loop hem voorbij en zet de tv op. Geluid werkt niet meer.)

JACQUELINE: Wat is dat nu weer? Tom! Hebt gij aan dat kaske zitten prullen?

TOM: Wat?...Euh..nee..

JACQUELINE: Dat gaat toch niet vanzelf kapot zeker?

TOM: Maar make, ik mag daar toch niet aankomen?

JACQUELINE: Ha! Ge weet het toch! En prent dat nog maar eens goed in dat bolleke van u... (speelt wat met de afstandsbediening, klopt enkele keren op de tv) En juist nu, ze herhalen terug de ouwe Dallas en.... Wat hebt gij daar nu vast?

TOM: *(angstig)* Dat.. Dat.. euh..

JACQUELINE: *(imiteert hem)* Dada..dada.. komt er nog wat van?

TOM: Ik heb die boekskes gevonden in de kelder.

JACQUELINE: Ik dacht dat 'k die rommel van uw vader allemaal had weggegooid? En hoe dikwijls heb 'k al gezegd dat ge uit die kelder moet blijven.. of moet ge NOG eens verongelukken misschien?

TOM: Is... Was dat van mijne pa?

JACQUELINE: Ja, daar was 'm stapelzot van.. die ouwe Neroverhalen. Dat was het enigste wat 'm las, tot ze uiteenvielen...verdomme... *(is met afstandsbediening bezig)* dat marcheert hier niet ...

TOM: *(doelt op strips)* ...Mag 'k daar een beetje in kijken?

JACQUELINE: *(twijfelt)* ... Doet wat ge niet kunt laten. Als ge mij maar niet stoort.. *(sakkert nog wat na op het wegblijven van het geluid)*ook altijd iets met dien Telenet... ah!... JR!

(Tom zit enthousiast in de strip te kijken, schrikt even op, kijkt naar Jacqueline aarzelt even, staat recht en gaat naar haar. We zien nu dat Tom licht gehandicapt is. Hij sleept met zijn been en kan één arm maar moeilijk bewegen. Jacqueline heeft hem niet zien aankomen.)

TOM: Make?!

(Jacqueline schrikt.)

Ge moet eens kijken! Die Nero.. ik vind dat die veel weg heeft van nonkel Jan..

JACQUELINE: *(geërgerd)* Maar wat heb ik nu gezegd?... Nu heb 'k gemist wat Sue Ellen heeft gezegd tegen..

TOM: Maar kijk dan toch! Die Nero zijn manier vandoen... van niks naar alles.. eerst ligt 'm op de zetel en een paar bladzijden later gaat 'm op avontuur...

JACQUELINE: *(kijkt even)* Ja, op de zetel liggen kon 'm goed .. als 'm thuis was tenminste.

TOM: ..En hier.. hoe hij zich smijt in het leven..

JACQUELINE: Ja, eerst doen en dan nadenken. Of nee, dat nadenken was er gewoonlijk niet bij.

TOM: *(kijkt in de strip)* Fantastisch, wat die allemaal durft...

JACQUELINE: Niks durven, lompigheid en niks anders. En wilt ge nu wel eens zwijgen over uwe nonkel Jan!? Die smeerlap heeft mij laten zitten en achtergelaten met ons Natascha, amper twee jaar, ze scheet waar ze stond en blète constant tot ze bekan bewusteloos viel. Het was nog niet erg genoeg dat 'k eerst met uw vader getrouwd was en dat die zo stom was te gaan fietsen met u achterop om daarna onder ne camion terecht te komen... en nu zit 'k hier met ne gehandicapte op mijn dak. Losers waren het, alle twee.. nee geeft mij dan maar JR!

TOM: Maar... ik heb u toch altijd goed geholpen met Natascha toen ze nog klein was.. en nu doe 'k toch ook mijn best?

JACQUELINE: Ge verpest heel deze aflevering ...

(Natascha komt gehaast binnen, Tom wil in zijn enthousiasme over de gevonden strips van zijn vader beginnen maar Natascha negeert hem.)

TOM: Hey, Natteke, ge moet eens zien wat ik hier...

NATASCHA: Ja moeder, niks aan te doen, maar ik heb genen tijd om op onzen Tom te passen, ik heb een afspraak waar ik echt niet onderuit kan.

JACQUELINE: *(naar tv)* Verdomme! JR ging juist Cliff Barnes eens goed zijn vet geven en nu weet 'k niet wat hij gezegd heeft... *(geïrriteerd)* Verdekke, ziet ge nu niet dat ge mij stoort? Ik heb er speciaal voor gezorgd dat ge de buitendeur gewoon kunt openduwen, zodat 'k niet altijd voor het minste tot daar moet lopen. En nu heb 'k WEER *(doelt op tv)* van alles gemist!EN?! Wat is 't nu allemaal?

NATASCHA: Dat 'k niet op onzen Tom kan komen passen.

JACQUELINE: *(zet tv af)* Is het weer zover? Gij kunt ook niet lang zonder ne vent. Is 't niet?

NATASCHA: Nog ene nacht zonder en ik moet kotsen! *(gaat naar kast of iets dergelijks, neemt een beautycase en begint zich te schminken)*

JACQUELINE: Wilt ge daar wel eens met uw poten afblijven!

NATASCHA: Moeder, ik had genen tijd om na mijn werk over huis te gaan.

JACQUELINE: *(wil de schmink afnemen)* Ik zei: blijft met uw vuil poten van mijne nachtschmink!

(Ondertussen blijven ze schmink van elkaar afnemen en tracht Natascha zich toch te schminken.)

NATASCHA: Oh mens.. wie schminkt zijn eigen nu als 'm gaat slapen..

JACQUELINE: Ikke!

NATASCHA: Compleet gestoord.

JACQUELINE: Ik denk tenminste na voor ik iets doe, en dat kunt ge van u niet zeggen. Als 'k morgenvroeg dood in bed lig, dan wil 'k er goed uitzien!

NATASCHA: Precies of dat daar iemand van wakker ligt..

JACQUELINE: Gij al zeker niet! Gij denkt toch maar alleen aan uw eigen.

NATASCHA: Het is een goei die 't zegt. En ik heb nu genen tijd voor naar uw gezever te luisteren, ik ben subiet nog te laat.

JACQUELINE: En ikke dan? Die stomme buurtwinkel sluit om vijf uur en ik heb niks in huis.

NATASCHA: Bestelt dan ne pizza hé!?

JACQUELINE: Ik moet die rommel niet.

NATASCHA: Laat 'm dan voor ene keer eens alleen hé moeder.

JACQUELINE: Ik denk er nog niet aan! ... Ik vertrouw 'm niet. Wie weet wat voor stommiteiten 'm zal uithalen..

NATASCHA: Geeft 'm dan een gemakkelijk jobke ofzo.

TOM: Ja, make, ik kan dat wel denk ik.. *(vinnig)* Ik..ik..ik zal de tafel al dekken.

JACQUELINE: En blijven proberen! Honderdduizend keer heb 'k het al gezegd. Gij doet juist niks! *(tegen Natascha)* Zo ne klungelaar laat 'k niet aan mijn schoon servies komen!

(Inneke komt binnen.)

INNEKE: *(tegen Natascha)* Ha mams.. hier zijt ge.. *(tegen Tom)* Dag nonkeltje.. *(pakt hem bij beide oren en geeft een kus op zijn voorhoofd)* Ge kijkt zo triestig? *(geeft een zakje snoep)* Hier uw favoriete snoepkes. Doen ze weer ambetant tegen u?

TOM: *(gegeneerd)* Het valt wel mee .. *(pakt het zakje)* ..merci zene.

INNEKE: *(tegen Natascha)* Waarom pakt ge uwe gsm weeral niet op? Ik zit wel al een uur met het eten te wachten. Is dat nu echt zo moeilijk om iets te laten weten?

NATASCHA: Ik moest in de brasserie nog van alles doen van mijnen baas en dan die stomme Bruno van de keuken die altijd achter mijn gat hangt...

INNEKE: Da is gene stomme... die zit heel veel met u in. Het is mij alleen een raadsel waarom, zoals gij die behandelt.

NATASCHA: *(onverstoorbaar)* ... En toen kwam onverwacht de Jack daar nog binnen, da's ne gast uit mijn jeugd, al mij schoolvriendinnen stonden daar zot van.. zijnen body... zijne lach... ohlala.. Maar hij was zo moeilijk te krijgen. Mij is het in ieder geval niet gelukt...

JACQUELINE: Het is allemaal reuze interessant maar ik moet nu wel echt naar de winkel.. Eén van jullie blijft bij den Tom en daarmee uit!

INNEKE: Met plezier moeke. *(ze kijkt hem vertederd aan)*

JACQUELINE: *(tegen Inneke)* Houd 'm goed in 't oog zene!... Zie dat 'm overal afblijft en alles moet blijven staan zoals het stond als 'k terug ben! *(af)*

INNEKE: *(roept na)* Zonder dank!

NATASCHA: De Jack heeft mij dus gevraagd om af te spreken in de Club Tornado..

INNEKE: Is dat niet in een gevaarlijke buurt?

NATASCHA: Ik kan wel op mijn eigen passen.. en ik ben dan toch bij de Jack?

INNEKE: Maar wat weet ge eigenlijk over hem?

NATASCHA: Hij ziet er na al die jaren nog heel knap uit en dat is voor mij al meer dan

genoeg. Maar ik ga er nu vandoor.. Zie 'k er goed uit zo?

TOM: Ik vind van wel.

NATASCHA: Merci Tommeke. *(tegen Inneke)* En ge moet voor mij niet opblijven..

INNEKE: Nee mams, dat heb' al lang afgeleerd.

(Natascha af.)

INNEKE: Allee, hier zitten we dan weeral.

TOM: Gezellige hé..

INNEKE: Ja Tom, efkes zonder die twee egoïsten.

TOM: Dat moogt ge niet zeggen... Ons make zorgt toch goed voor mij..

INNEKE: Ze zou u beter wat minder bepamperen..

TOM: Hoe zegt ge?

INNEKE: Ze overdrijft. Tom.. ik weet dat sommige dingen niet gemakkelijk voor u zijn..

TOM: *(enthousiast)* Dat komt door mijn accident!

INNEKE: Tom.. alstublieft... begint ge daar nu weer over?

TOM: Ja, da moet. Van ons make. Ik moet goed beseffen dat ik veel niet kan en nooit zal kunnen.

INNEKE: Dat accident is meer dan veertig jaar geleden. Ge moogt dat niet langer als excuus blijven gebruiken. En ik als zorgkundige kan het weten. Ik zit dagelijks bij mensen die hulpbehoevend zijn. Maar gij kunt nog heel veel en ge hebt goeie kwaliteiten.

TOM: Vindt gij dat?

INNEKE: Zeker! Ge kunt goed luisteren...

TOM: Ja, da moet 'k van ons make..

INNEKE: Nee, dat bedoel 'k niet. Naar ander mensen.. echt luisteren, als ze iets willen vertellen..

TOM: Ah! Zoals gij nu doet! Ja, naar u luister ik graag.

INNEKE: Wat ik wil zeggen is dat ge nog veel meer zou kunnen doen met uw leven, dan hier altijd zo maar aan dat tafeltje te zitten.

TOM: Ja, ik verveel mij soms wel. *(lacht)*

INNEKE: Ik wou dat ik dat ook kon zeggen... Ons moeder..

TOM: Mijn halfzusje.. ik noem haar liever mijn zus, maar dat mag 'k niet van ons make. Dan wordt ze altijd heel kwaad.

INNEKE: Nog zo iets! Wat maakt het voor ons moeke nu uit.. zus of halfzus..

TOM: Ze vindt het heel belangrijk dat 'k alles juist zeg. Natascha is de dochter van nonkel Jan en ons make. En ik ben de zoon van nonkel Jan zijn broer, de Remi en ook van ons make.

INNEKE: *(zucht)* Ah Tom, dat weet 'k toch. Hoe dikwijls heb 'k dat nu al gehoord?

TOM: En gij zijt de dochter van mijn HALFzus Natascha en de Genco!

INNEKE: Kunnen we het daar niet over hebben alstublieft? Alles wat ik over mijn vader weet is alleen maar slecht. Ik heb hem nooit gekend en ik wil ook niet aan hem

denken.

TOM: Dat is wel spijtig. Ik denk graag aan mijne pa, maar heel veel weet 'k niet meer. Maar dat is niet zo erg... Ik verzin dan zo wat vanalles.. en in mijn gedachten maken wij nog altijd veel plezier en lachen we nogal wat af.

INNEKE: Ja, fantasie hebt ge wel genoeg.

TOM: Plezant zene. Ik fantaseer eigenlijk over ons hele familie... dat gij en uw mama, en ons make, geen ruzie meer maken...

INNEKE: Ik vrees dat dat een utopie is. Na zoveel jaren.

TOM: Een watte? Is dat gene vogel?

INNEKE: Dat is nen Utopia.... Een utopie is iets dat niet kan. En ge moet zo niet met ons inzitten Tom. Ge moet eens aan uw eigen denken...over uw toekomst, ge zijt tenslotte toch ook niet meer van de jongste.

TOM: Is dat zo? Ik heb daar eigenlijk geen erg in.

INNEKE: Wat gaat ge bijvoorbeeld doen als moeke er niet meer is?

TOM: (*aarzelt*) Oh... maar subiet komt ze toch terug?

INNEKE: (*zucht*) Ik bedoel, moeke blijft toch ook niet eeuwig leven.

TOM: (*paniekerig*) Nee..nee..dat moogt ge niet zeggen.. Waarom zegt ge nu zoiets.. Ons make is er al altijd geweest voor mij.. meestal toch.. Ik..ik begrijp het niet..

INNEKE: Ik wil maar zeggen, Tom, ge gaat toch eens voor uw eigen moeten kunnen zorgen. Hoe gaat ge dat ooit kunnen doen als ge ne godganse dag daar maar wat zit te zitten.

TOM: (*boos*) Ik zit hier goed! Ik ben dat gewoon!

INNEKE: Sorry...

TOM: (*gespeeld boos, ondertussen drukdoend met zijn strips*) 't Is niks!

INNEKE: (*bekijkt de strip*) Wat zijt ge aan het lezen?

TOM: (*gespeeld boos*) Niks.

INNEKE: Allee kom, nu niet flauw doen. Ik heb toch sorry gezegd.

TOM: (*enthousiast*) Ik heb oude Nero strips gevonden, die zijn nog van mijne pa geweest, tof hè? Kijk... hier.. ziet ge? Dat is Nero...

INNEKE: Ja...?

TOM: Maar zie nu toch eens heel goed... (*heeft door dat ze het niet snapt*) Maar allee!.....Nonkel Jan!...uw grootvader....die gelijkenis..

INNEKE: Maar Tom toch...die Nero zijne neus hangt helemaal af..

TOM: (*bekijkt dit*) ...Mja..maar zie die verhalen.... wacht! (*pakt een oud fotoalbum*) Nonkel Jan die heeft vroeger toch ook veel gereisd. Zie dan! Hier... nonkel Jan in de Congo.. Toen was 'm nog veel jonger maar.... en hier (*pakt strip*) ..Nero tussen de negers.. en hier dan... (*zoekt een andere strip*)..

INNEKE: Doet dat onmiddellijk weg!

TOM: ...Maar...

INNEKE: Nee! Ik wil het niet zien! Ons mams was amper twee jaar... en hij heeft toen iedereen en alles in de steek gelaten....

TOM: Misschien ging hij op avontuur..

INNEKE: Ja, hij zit ergens in een ver land. En ik hoop nog heel lang. Tom... het is nen egoïst! Ik haat 'm.

(Beiden staan er wat beduusd bij. Daarna wordt er op de deur geklopt. Inneke opent de deur. Bruno komt binnen. Hij is zeer enthousiast, geeft Inneke een kus, doet 'High five' met Tom)

BRUNO: *(tegen Inneke)* Is uw mama al weg? Ze was nog wat vergeten, zie, haar beautycase. Ja, ik weet dat ze niet zonder kan en daarom.. *(merkt de spanning)* Maar... wat scheelt er?

INNEKE: Ah... Bruno.. het is allemaal zo moeilijk...

BRUNO: Maar kinneke toch.. kom... Zo erg kan het toch nu ook niet zijn zeker?

(Ze gaan wat afzijdig van Tom staan.)

INNEKE: Onzen Tom... hij bedoelt het allemaal goed, maar hij is altijd maar bezig over onze familiekwesities .. Maar ondertussen proberen we toch maar om er het beste van te maken.. Maar ge weet, ons ma maakt het mij ook niet makkelijk.. Ze is altijd zo druk bezig met zichzelf en ik moet maar zien dat 'k mijn plan trek met alles.

BRUNO: Uw mama doet haar best. Ge moogt niet vergeten dat ze twee jobs heeft, bij ons in de brasserie en dan nog hare kuispost.

INNEKE: Oh... het is dat niet alleen... Dat uitgaan van haar.. is dat nu altijd nodig?

BRUNO: Ze moet zich toch af en toe kunnen ontspannen..

INNEKE: Ze ziet mij gewoon niet meer staan! Ik zit bijna altijd alleen.

BRUNO: Ah.. ge moet ze wat tijd geven... Het komt nog wel goed...

INNEKE: Daar vrees ik juist voor. Ik ben ook altijd zo ongerust als ze weer eens uit gaat.

TOM: Ja, ze is naar de 'Club Tornado'. Dat zit daar vol met gangsters!

(Jacqueline komt binnen.)

JACQUELINE: *(tegen Bruno)* Gij weer? Hebt ge nu niks anders te doen dan achter ons Natascha te lopen? Ze kan wel wat beter krijgen dan zoiets zoals jij.

BRUNO: *(betrapt)*..Nee..nee.. dat is het niet, ik wist dat ze langs hier kwam en door zo haastig te zijn was ze haar beautycase vergeten... en daarom ben ik snel naar hier gelopen om..

JACQUELINE: Jaja, het is al goed. Geef maar hier. *(ze verbergt de beautycase ergens)* Die zie ze niet meer terug. En maakt nu dat ge buiten zijt want dat is hier geen duivenkot. Of hadt ge misschien gedacht van nog mee te eten ook?

BRUNO: Nee, natuurlijk niet. Als ge wilt zal 'k wel ne lekkere paella klaarmaken voor jullie.

JACQUELINE: Ge loopt hier in de weg. Bol het af.

BRUNO: Excuseer, sorry madam, ik ben al weg.. Dag Inneke... Tom. *(af)*

(Jacqueline begint tafel klaar te zetten.)

INNEKE: Zal 'k efkes helpen?

JACQUELINE: Dat is niet nodig. Ga gij maar terug naar huis.

INNEKE: Tja..nu zit 'k weer met al dat eten, ik had nog speciaal spaghetti klaargemaakt voor haar.

TOM: Spaghetti? Is dat goed?

INNEKE: Hebt ge dat nog nooit nie gegeten? Allee, meent ge dat nu?

(Tom kijkt gegeneerd naar Jacqueline.)

JACQUELINE: Ik noem dat geen eten, zoiets. Al da geklungel met die slierten en bovendien is het slecht voor mijne cholesterol.

INNEKE: Het is nochtans ons ma hare lievelingskost. Ik ben zeker Tom, dat gij dat ook heel graag zou lusten.

TOM: Zoudt ge denken? Het lijkt me wel plezant, slierten eten. *(lacht, pakt een tijdschrift vast)* Hier, kijk.... ne foto van een bord spaghetti. Zo op het eerste gezicht lust 'k dat wel!

INNEKE: *(tegen Jacqueline)* Zeg moeke, zou hij eens niet mogen meegaan? Ik zit daar toch ook maar alleen..

TOM: Oei..

JACQUELINE: *(boos)* Met wat denkt ge dat gij bezig zijt?

INNEKE: Wat bedoelt ge?

JACQUELINE: Doe nu niet onnozel hé! Ge weet maar al te goed dat den Tom niet buiten komt; dat is veel te gevaarlijk.

INNEKE: Het zou toch eens plezant voor hem zijn. Zo altijd hier tussen die vier muren zitten.. en het is toch maar een paar straten ver.

JACQUELINE: Ik ben verantwoordelijk voor hem. Wat gaat ge doen als hij valt?

INNEKE: Maar moeke, vindt ge dat nu nog normaal? Hij geraakt helemaal afgestompt.. dat kan toch niet gezond zijn?

JACQUELINE: Gaat gij mij vertellen wat er goed voor hem is en wat niet?! Met wat moeite gij u feitelijk? Weet ge wel hoe zwaar dat 'k met hem heb? Hij moet beschermd worden, vooral tegen zijn eigen. De buitenwereld is niks voor hem. Veel te hard.

INNEKE: Als er iemand hard voor hem is, dan zijt gij het wel. Gij maakt er ne sukkelaar van!

JACQUELINE: Dat is 'm toch ook? Niks kan 'm. Alles moet 'k hier zelf doen. Heel mijn leven heb 'k voor dat joenk opgeofferd, en doe nu niet alsof ge nu ineens zo bezorgd zijt. Met komedianten kan 'k niet goed om.

INNEKE: Hoe durft ge... Moeke, ik heb mij nog nooit willen bemoeien, maar dees neem 'k niet. Ik ben er al altijd geweest voor nonkel Tom als hij mij nodig had..

JACQUELINE: Die heeft alleen mij nodig en niemand anders. En maak nu dat ge buiten zijt, ge brengt ons helemaal uit onze routine!

INNEKE: Nonkeltje... zegt nu zelf eens.. zoudt ge willen meegaan met mij?

TOM: *(aarzelend, angstig)*Wel... ik weet het niet zo goed... *(in de war)* ..Ik weet het niet zo goed.. *(paniekerig)* ...Ik weet het niet zo goed...

JACQUELINE: Ziet ge nu wat ge allemaal aanvangt?! Komaan, *(Jacqueline grijpt Inneke vast)* nu ben 'k het muug.. Buiten! En ik wil u hier niet meer zien!

TOM: *(probeert tussenbeide te komen)* Nee make! Nee, niet doen!

(Jacqueline maakt gebaar dat ze Tom wil slaan, Tom gaat onmiddellijk ineengedoken achter zijn tafeltje zitten, Jacqueline sleurt Inneke naar buiten en slaat de deur dicht.)

JACQUELINE: En gij? Had gij ook nog iet willen zeggen?!

TOM: Nee make.. nee, nee, natuurlijk niet.

JACQUELINE: Ga dan terug naar uw plaats.

(Tom gaat terug achter zijn tafeltje zitten, Jacqueline smeert enkele boterhammen en brengt ze naar hem.)

TOM: Dank u make.... *(stilletjes)* ...weeral poepgelei.

(Jacqueline naar gewoonte aan het salontafeltje zitten en zet de tv op.)

JACQUELINE: Nog altijd gene klank. Hela.... wat is dat? Ne nieuwen Dallas! Da's plezant... Hoe? De elfde aflevering al.... Zeg Tom, waarom ben ik weeral de laatste die daar iets van weet?

(Tom begint naarstig te zoeken in tijdschriften.)

TOM: Maar ik moest toch alleen maar zoeken wanneer ze die herhalingen van vroeger gaven?

JACQUELINE: Ge gaat mij toch niet vertellen dat ge dat wist.

TOM: Wat wist?

JACQUELINE: Doe zo achterlijk niet! Van die nieuwe afleveringen!

TOM: Ik dacht da..da..da datte..

JACQUELINE: Krijgt ge het weer? Gij zijt juist uw vader, die kon ook zo onnozel doen.

TOM: Ja.... we konden ons wel amuseren... We lachten veel.

JACQUELINE: We zijn er ver met gekomen. Met dat amuseren. Hadt gij toen niet vanachter op zijne fiets gezeten, dan zat ge d'er nu niet gelijk ne gebrekkelijke zielenpoot.

(Tom staat het wenen nabij.)

TOM: Mijne papa... was altijd goed voor mij.

JACQUELINE: Begint niet te janken hé, ge weet dat dat niet pakt bij mij. *(kijkt naar tv)* Daar.. nog zo ene.. Bobbie Ewing den bleitsmoel. Maar...wat is da nu? JR is al dood? Ik heb het weeral zitten... den enige echte vent van Dallas en hij is al dood! Dat is toch belachelijk!

TOM: Dat komt omdat 'm echt dood is.

JACQUELINE: Gij hadt mij dat toch eens kunnen zeggen zeker?

TOM: Sorry.

JACQUELINE: Daar ben 'k vet mee. Ik koop speciaal al die boekskes *(doelt op tijdschriften)* voor u, omdat ge u niet moet vervelen en het enigste wat 'k vraag is van mij van alles op de hoogte te houden. Of is dat soms te veel gevraagd?

TOM: *(gaat naar Jacqueline)*Make... ik zit met iets in mijne kop..

JACQUELINE: Ja, amai dat is waar, die heeft nen hele dikke kop gekregen..

TOM: Nee, dat bedoel 'k niet..

JACQUELINE: Wat? Maar zie dan toch... die Lucy Ewing... dat was zo'n schoon fragiel ding en nu heeft ze zo ne dikke varkenskop!

TOM: Maar nee, ge versta mij niet... IK zit met iets in mijne kop.

JACQUELINE: Wat nu weeral?

TOM: Ons Inneke... Ge hadt ze zo niet mogen buitensturen.

JACQUELINE: *(bits)* En waarom niet?

TOM: Omdat ze het moeilijk heeft... met ons Natascha.

JACQUELINE: Wie heeft het nu niet moeilijk met Natascha? Dat is altijd al een ambetant jong geweest. Al vanaf haar twaalf jaar begonnen haar hormonen op te spelen. De ventenziekte. Het is nooit overgegaan.

TOM: Maar... ze is er bijna nooit voor Inneke.. en zij moet dan alles zelf doen in het huishouden, en voor het eten zorgen en alles. En..en.. *(geraakt moeilijk uit zijn woorden)* nu is ze weeral weg.. en.. en dan zit Inneke weer helemaal alleen.. en dan is ze weeral triestig.

JACQUELINE: Inneke is oud genoeg om op haar eigen te passen. Die zou ook beter eens ne vent zoeken, wat zit die bij Natascha haar tijd eigenlijk te verdoen. En laat mij nu tv zien.

TOM: Ja..da..da..dada.. kan wel zijn...maar, maar..

JACQUELINE: Ge zijt weeral aan 't zeveren! *(doet hem na)* Dada..dada..ge weet dat ik daar niet tegen kan! Duurt het nog lang?

TOM: Iedereen heeft toch een moeder nodig! Het is toch niet juist zo? Inneke moet precies altijd voor Natascha zorgen in plaats van andersom.

JACQUELINE: Inneke, Inneke.. heeft ze weer tegen u zitten zagen dan?

TOM: Ja.. nee.. wij babbelen veel.. maar misschien moet gij eens proberen met ons Natascha te klappen..

JACQUELINE: Ik? En waarom ik? En daarbij, ik kan niet met mijn dochter klappen, die weet toch altijd alles beter.

TOM: Ik versta dat toch niet zo goed.

JACQUELINE: Natascha is een hopeloos geval. Dat was al zo vanaf dat ze ne puber was. Toen kon ze ook al niet luisteren. Maar ja, als nonkel Jan toen nog bij ons had gewoond, was het waarschijnlijk niet veel beter geweest. Dan had 'k drie kinderen in plaats van twee.

TOM: Nonkel Jan was geen huismus natuurlijk. Nen avonturier hé.. ne kunstenaar ook.

JACQUELINE: Ah ja, die ander onnozeleteiten van hem. Boeken schrijven, schilderijen volkladden, en 'k was altijd den grote boosdoener, want thuis kon 'm niet nadenken, hij moest alleen kunnen zijn met zijn gedachten. Nee, manneke, gij weet goed genoeg dat er thuis niet veel werd geklapt. Mijnen tv, is het enigste wat 'k nog heb... en daar komt nu ook al niet veel meer uit.

TOM: Misschien kan ik eens met mijn zuster..

JACQUELINE: Stiefzuster!

TOM: Sorry... maar iemand moet ons Inneke toch helpen... ze is ongelukkig.

JACQUELINE: Dat is belachelijk. Ongelukkig... zwakkelingen... ik heb er nooit iets van moeten hebben. En hou zoudt gij dat gaan doen? *(lacht)* Nee, ventje... houdt gij

u maar bezig met mijn tv-programmames in het oog te houden. Dat is al moeilijk genoeg.

TOM: Ik zou toch misschien eens kunnen proberen... Ik kan daar bijvoorbeeld gaan logeren.. dan is Inneke toch al niet meer zo alleen...en...en (*enthousiast*) dan kan het toch zijn dat Natascha het gezelliger gaat vinden, als we daar dan allemaal samen zijn.. ook met u daarbij, een soort van een huishouden, ik bedoel, zo wat terug gelijk een gezin.

JACQUELINE: Oh?! Gaan we het zo spelen? Wel wel.. ge moet maar durven. Heel mijn leven heb 'k voor u opgeofferd en dat is dan mijn dank. Ik had u beter al van in het begin laten wegdoen naar een instelling, want daar zit ge tenminste op uw plaats en er is niks dat mij belet om u te laten wegsteken, voorgoed... of beseft ge nu nog altijd niet dat ge nergens goed voor zijt?

TOM: Maar.. make... ik kan toch nog vanalles.. Ik wil maar zeggen..da..da..da kik toch nog dingen kan proberen aan te leren, als 'k dat zou mogen van u?

JACQUELINE: Gij smeerlapke... subiet gaat ge nog zeggen dat het mijn schuld is dat ge zo zijt! Er is maar ene schuldige en dat is uw vader. Na zijn dood zat 'k dag in dag uit met ne gebrekkelijke snotneus van acht jaar opgeschept. Dus een klein beetje respect is toch niet teveel gevraagd zou 'k denken.

TOM: ..Maar dat is het niet.. ik zou.. ik.. gewoon...ik zou iets goed willen doen....voor onze familie... en Inneke heeft gezegd dat..

JACQUELINE: Ik wil die naam hier niet meer horen! Luister, ...luister, en luister heel goed, want ik vraag het maar ene keer.. en denkt goed na.... Wilt ge hier blijven... of wilt ge weg? Pas goed op wat ge zegt, want ik zal er voor zorgen dat ge dan ook ECHT weg zijt.

(Tom gaat terug achter zijn tafeltje zitten, begint naarstig in tijdschriften te zoeken.)

TOM: ..Sorry make...niet meer kwaad zijn..ik..ik..ik zal eens zien of ze op tv nog iets goed spelen..

JACQUELINE: Doe geen moeite, mijn eten smaakt niet meer en mijnen avond is toch al helemaal verpest. Ik ga mij schminken en dan kruip 'k in mijn bed. En ge weet het voor morgenvroeg?

TOM: Ja.. ja.. (*gehaast*) Zeker make.. om zeven uur de tv-programmames aanduiden, om kwart na u oproepen, dan zet gij de tafel klaar.. om twintig voor acht tegen u zeggen dat ge moet doorgaan naar de bakker.. om half negen ontbijten wij...

(Ondertussen gaat Jacqueline richting slaapkamer en slaat de deur achter zich dicht.)

...Slaapwel!..make.. Pff...amai...wat heb 'k nu allemaal toch gezegd...het is lang geleden dat 'k ze nog zo kwaad heb gezien. Nonkel Jan was vertrokken.. voor altijd... na een verschrikkelijke ruzie. Ons make was vanaf toen altijd heel rap kwaad op mij. Ik was toch al twaalf jaar, maar ze behandelde mij als een kind van zes. Eigenlijk voelde ik mij toen ook zo. En toch moest 'k al heel dikwijls voor mijn halfzusterke zorgen. Maar als ze vond dat 'k mijn best niet genoeg deed dan dreigde ze altijd dat ze mij naar 'De witte mannekes' ging doen. Dat zijn de verplegers van 't zothuis. Ik werd dan altijd heel bang. Zo bang dat 'k er hysterisch van werd... en juist op het laatste moment dat 'k dacht, nu moet 'k naar 'De witte mannekes'... want ze stond al met de telefoon in de hand om ze te bellen.. dan legde ze op en gaf ze mij ne straffe koffie. Om mij terug rustig te krijgen. Op haar

gezicht verscheen dan altijd ne glimlach...ik vond dat zo raar. Maar daar wil 'k niet meer aan denken. Ik moet volhouden.. het zou toch plezant zijn, als we allemaal wat meer bij mekaar zouden zijn.... Ons Natascha met Inneke.. samen met ons make en ikke daarbij... en misschien ook nonkel Jan?.... Gelijk een nieuw samengesteld gezin! Ja!.. Ik heb dat eens gezien in de boekskes, dat is nu de grote mode...dat wordt tegenwoordig veel gedaan. Dat zou toch geweldig zijn...misschien wordt het dan terug gelijk als vroeger toen mijn vader nog leefde.. Mijne kindertijd was toch zo schoon .. niks was teveel voor hem. We gingen zwemmen... shotten... en touwtje springen (*laat het touwtje zien*)...dees touwtje bezie ik elken dag. Want dat kon 'k als den beste... Met dees touwtje wil 'k ooit nog eens iets heel straf doen....maar wat? Daar moet 'k nog eens hard over nadenken... We gingen ook altijd de nieuwe Walt Disney films zien in 't stad. En zondags altijd verse pistolekes. En dan kwam ook nonkel Jan op bezoek.. Ik weet nog dat ons make dat toen heel plezant vond. Die zaten dan altijd zo wat te lachen en te konkelfoezen in de keuken.. ik heb ze zelfs eens zien kussen! Ik heb dat nooit durven zeggen tegen onze pa. Al goed dat 'k dat niet heb gedaan, want na ons accident was dat toch ook niet meer van belang. Toen is nonkel Jan redelijk rap bij ons komen wonen.. en werd 'm mijne stiefpapa. Ik was toen acht jaar. In het begin nam 'm mij altijd mee naar buiten, ik zat toen nog in ne rolstoel...dan crosten we keihard over de kaai...en dan viel 'k soms uit mijn kar... en hoe harder da'k viel, hoe harder dat 'k moest lachen. Pijn had 'k eigenlijk bijna nooit...pff...den helft van mijn lijf was toch zo goed als gevoelloos. De plaatsen dat ik toen gezien heb.. amai.. kunstenaarscafés....hippiezolders....het schipperskwartier.. Ze hadden daar huize met van die rooie lange TL-lampen voor het raam, als kind vond ik dat wel wat raar, want er zaten altijd madammen in hun ondergoed op ne stoel. Nonkel Jan zei altijd dat ze niet genoeg geld hadden om kleren te kopen. Nonkel Jan ging die madammen dikwijls bezoeken, maar ik moest altijd buiten blijven wachten.. (*lacht*) ..maar dan kwam er altijd zo'n rosse madam efkes met mij staan babbelen... Lelijk dat ze was.. maar toch altijd lief en vriendelijk.. Ik kreeg dan altijd ne lekstok van haar....en, nog iets..op ne keer mocht 'k eens van haar sigaar trekken. Echtig waar!...Ik was daarna wel zo mottig als een krab. Op ne keer heb 'k stommelings aan ons make gevraagd of dat ze soms wat kleren op overschot had, voor de madammen tussen de rooie lampen in hun ondergoed. Maar toen nonkel Jan en ons ma daar hevige ruzie over kregen, is 'm vertrokken... Hij heeft nog afscheid van mij genomen en nog van alles gezegd tegen mij, maar ik begreep er niks van.. Dat kwam omdat het hierboven (*wijst op zijn hoofd*) nog niet helemaal in orde was.. Ik moest nog revalideren van mijn accident....en nu gaat het al veel beter met mij...maar soms ook weer niet....dan is het precies of dat 'k niks meer weet.... Ja, mijne kop is serieus dooreengeschud... (*zucht*) Ons ma...ze heeft het toch wel zwaar gehad, en dat komt natuurlijk door mij...ik ben ne grote last voor haar...ik weet het allemaal niet meer.

(*Natascha komt binnen, ze is overstuur.*)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

bestellen@toneelfonds.be

03 3664400

